

HƏYAT VƏ YARADICILIĞININ ƏSAS TARİXLƏRİ

Rzayev Rəsul İbrahim oğlu 19 may 1910-cu ildə Göyçay şəhərində doğulmuşdur.

1910	Atası vəfat etdiyindən böyük qardaşının himayəsində yaşamışdır.
1924	ÜİLKĞİ sıralarına daxil olur; Göyçay şəhər kitabxanasında müdir vəzifəsində işləyir.
1925	Gəncə Sənaye və Kənd Təsərrüfatı Texnikumuna daxil olmuşdur.
1926-1927	Tbilisidə Zaqafqaziya Kommunist universitetinin kooperasiya şöbəsində təhsil almışdır.
1927	Tiflisdə Gürcüstan Proletar Yazıçılar Assosiasiyasının türk seksiyasının "Qılgılcım" almanaxında ilk şeiri — "Bu gün" şeiri dərc olunmuşdur.
1930	Bakıya köçməsi onun yaradıcılığında dönüş yaradır.
1931	"Bolşevik yazı" şeiri "İnqilab və mədəniyyət" jurnalının 3–4 sayında dərc olunmuşdur.
1931-1933	Azərbaycan Elmi Tədqiqat İnstitutunun aspiranturasında təhsilini davam etdirir.
1932	"Çapey" adlı ilk kitabı çap olunur.
1934	Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü olmuşdur.
1934-1937	Moskvada Kinematoqrafiya İnstitutunda təhsilini davam etdirmişdir.
1935	"Çinar" şeirini qələmə almışdır.
1937	Fevralın 11-də Rəsul Rza və Nigar Rəfibəyli ailə həyatı qurmuşdur.
1937-1938	Bakı kinostudiyasında ssenari şöbəsinin rəisi vəzifəsində çalışmışdır.

1938	<p>Martin 18-də oğlu yazıçı, dramaturq, ssenarist və kinorejissoru, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü və sədri Anar dünyaya gəlmişdir;</p> <p>“Şərəf nişanı” ordeninə layiq görülmüşdür;</p> <p>Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının müdiri vəzifəsində işləmişdir;</p> <p>"Çinar" kitabını yazmışdır.</p>	
1938-1939	Azərbaycan Sovet Yazıçıları İttifaqının sədri kimi fəaliyyət göstərmişdir.	
1941	Şair bir qrup siyasi işçilərlə hərbi müxbir kimi Krıma getmiş, Azərbaycan diviziyasında hərbi müxbir vəzifəsində çalışmışdır. Cəbhə qəzeti "Döyüşən Krım"da işləməyə başlamışdır.	
1942-1943	“Vətən”, “İntiqam! İntiqam...” şeir kitablarını, “Ölməz qəhrəmanlar”, “Qəzəb və məhəbbət” hekayə və oçerk toplularını, “Vəfa” pyesini yazmışdır.	
1942-1944	Bakı kinostudiyasının müdiri vəzifəsində işləmişdir.	
1944-1946	Kinematografiya idarəsində rəis vəzifəsində çalışmışdır.	
1945	Sovet-alman müharibəsinə qarşı şeirləri və hekayələri gün üzü gördü.	
1946	“Gözəl dost” əsərini yazmışdır;	“Lenin” ordenini almışdır.
1946-1949	Azərbaycan SSR kinematografiya naziri olmuşdur.	
1945	Azərbaycan Ali Sovetinin deputatı, Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi olmuşdur.	
1951	“Lenin” poemasına görə “Stalin mükafatı” laureatını almışdır.	
1955	Çexoslovakiyaya səfər edir.	

Cəfər Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası
Xalq şairi Rəsul Rza – 115

1957	Bir sıra Avropa ölkələrinə səfər etmiş və “Zəfər ilahəsi”, “Miloslu qız” kimi Fransa həyatına həsr edilmiş şeirlər yazmışdır.
1959	Misirə və İraq səfər edir.
1960	“Azərbaycanın SSR Xalq şairi” fəxri adına layiq görülmüşdür.
1961	Nəriman Nərimanova həsr etdiyi “Xalq həkimi” poemasını yazmışdır.
1961-1964	"Aşıq Yanıqlı bayatıları" silsiləsini qələmə almışdır.
1962	"Rənglər" silsiləsi ilk dəfə 1962-ci ildə "Azərbaycan" jurnalında (№ 11) dərc olmuşdur. Silsilənin bu nəşri 27 şeirdən ibarət idi.
1964	"Duyğular...düşüncələr" kitabı çap olunmuşdur.
1965	"Dözüm" kitabı nəşr edilmişdir; “Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının nəşri haqqında” qərarla Rəsul Rza ensiklopediyanın baş redaktoru olmuşdur.
1969	“Ana səsi” kitabını yazmışdır; Xalq şairi Rəsul Rzanın "Uzaq ellərin yaxın töhfələri" əsəri Bağdadda "Qardaşlıq" dərgisinin 6-cı sayında dərc olunmuşdur.
1970	“Lenin” ordenini almışdır.
1971	Yazıçı dostu Sabit Rəhmana həsr etdiyi "Xatirələr düzümü" poemasını yazmışdır.
1972	Gürcüstanda şeir bayramında iştirak edir.
1974	“Günəşdən gənclik istədim” kitabı çap olunmuşdur.
1975	“Min dörd yüz on səkkiz” poemasını yazmışdır.
1977	“Babək” poemasını yazmışdır.

1980	"Yaralı Kərkükün bugünkü xoyrat və maniləri" silsilə şeirlərini qələmə almışdır; "Vətən dedim" şeirini yazmışdır;"Lenin" ordenini almışdır; "Sosialist Əməyi Qəhrəmanı" adı almışdır.
1981	Aprelin 1-də Bakıda vəfat etmiş, Fəxri Xiyabanda dəfn olunmuşdur.
1982	"Bir həzin axşamda düşsəm yadına" kitabı çap olunmuşdur.
1983	Rəsul Rzanın qəbirüstü abidəsi açılır. Heykəltəraş Elmira Hüseynova, memar Firuz Məmmədov.
1986	Rüstəm Mustafayev adına muzeydə Rəsul Rzanın şəxsi kolleksiyasından tabloların "Rənglər aləmi" adlı sərgisi açılır.
1992	Bakıda M.F.Axundov adına Respublika Kitabxanasının fasadında Rəsul Rzanın heykəli ucaldılır (Heykəltəraş Xanlar Əhmədov).
1993	"Şanlı nəsillərin yadigarıyam" kitabı çap olunmuşdur; Rəsul Rzanın Türkiyədə çıxan ilk kitabı Eldəniz Kurtulanın çevirməsiylə Kültür bakanlığı tərəfindən yayınlanmışdır.
1997	Fikrət Qocanın sədrliyi ilə Rəsul Rza fondu təşkil edilir və bu ildən Rəsul Rza mükafatlarını həmin fond verir.
1998	R.Rzanın seçmə şeirlərindən ibarət "Çinar ömrü" adlı ikinci kitabı Sabəhəddin Çağ tərəfindən orijinal şəkiliylə yayına hazırlanaraq Ötügen yayınları tərəfindən çap edilmişdir.
2005	Göyçay şəhərində Rəsul Rzanın ev-muzeyi fəaliyyətə başlamışdır.
2010	Xalq şairi Rəsul Rzanın "Gecənin susqun nəğməsi" adlı şeirlər kitabı Ankarada

Türksoyun və Bengü yayın evinin birgə layihəsi çərçivəsində işıq üzü görüb;

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Göyçay şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Xalq şairi Rəsul Rzanın 100 illik yubileyinə həsr olunmuş "Deyilən söz yadığardır" mövzusunda V Ümumrespublika bədii qıraət müsabiqəsi keçirilmişdir; Xalq şairi Rəsul Rzanın "Rənglər" və "Rəngli yuxular" silsilələri Belqradada kitab şəklində dörd dildə nəşr edilmişdir;

Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin Tədris Teatrında Rəsul Rzanın 100 illiyinə həsr olunan "Üzü küləyə" adlı ədəbi-bədii mərasim keçirilmişdir.

Naxçıvan Dövlət Universitetində Rəsul Rzanın anadan olmasının 100 illiyi ilə bağlı elmi konfrans keçirilmişdir.

2011

Rəsul Rza haqqında Əhliman Qafarovun ssenarisi əsasında "...yaşıl atlas, ömürdən səhifələr" adlı bədi-sənədli film çəkilmişdir.

2020

Xalq şairi Rəsul Rzanın "Rənglər" silsiləsi Latviyada çap edilmişdir. "Petergailis" nəşriyyat evi tərəfindən nəfis tərtibatda çap edilmiş kitab Latviya Universitetinin mühazirəçisi, tarixçi Uldis Berziņš tərəfindən latış dilinə tərcümə edilib;

"Təmrin" dərgisinin Rəsul Rzanın 110 illik yubileyinə həsr olunmuş xüsusi sayı "Yeni Azərbaycan şeirinin bayraqdarı" başlığı ilə çap edilmişdir;

Aynur Səfərlinin Xalq şairi Rəsul Rza yaradıcılığına həsr olunmuş "Məhəbbətə açılan könül" kitabı çapdan çıxmışdır.

2022

Qırğızıstandakı Türkdilli Dövlətlərin Siyasətinə Dəstək Fondunun sifarişi ilə Azərbaycanın Xalq şairi Rəsul Rzanın ikicildlik kitabının birinci cildi qırğız dilinə tərcümə olunmuşdur. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri Anarın müəllifi olduğu kitabın "Ön söz"ünü qırğız dilinə Kanıbek

Omurzakov, şeirləri isə Mukan Asanaliyev və Bakıt Junusaliyev tərcümə etmişdir;

Gəncə Dövlət Kukla Teatrında Xalq şairi Rəsul Rzanın “Ana qız” şeirinin motivləri əsasında eyniadlı tamaşa hazırlanıb.

2023

Rəsul Rzanın "Uzaq ellərin yaxın töhfələri" əsərini Dr. Şəmsəddin Kuzəçi toplayaraq Ankarada kitab halında buraxmışdır. Kitaba professor Qəzənfər Paşayev "Xalq şairi Rəsul Rza, onun "Uzaq ellərin yaxın töhfələri" əsəri və Dr.Şəmsəddin Kuzəçi haqqında düşüncələrim" adlı geniş ön söz yazmışdır.